

Lausunto koskien:
HE 197/2024 vp Hallituksen esitys
eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain
ja sähköntoimitussopimusten
vertailuvälineestä annetun lain
muuttamisesta

7.2.2025

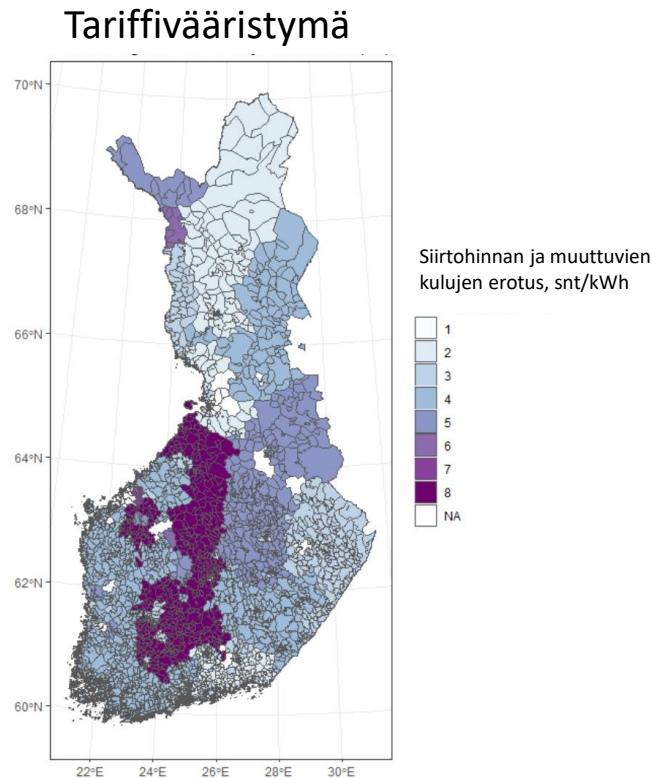
livo Vehviläinen
Aalto yliopisto, taloustieteen laitos ja Helsinki GSE

Lausunto

- Lainvalmistelu puutteelliselta yhteiskunnan kokonaisedun arvioinnin osalta
 - Erityisesti sähkömarkkinavaikutuksien arviointi on pääosin tekemättä
- Tässä lausunnossa tarkastellaan kahta osiota
 - Jakeluverkkomaksujen rakenteiden harmonisointi
 - Markkinapohjainen loppukäyttäjien kuormanohjaus

Jakeluverkkomaksujen ongelma

- Ehdotuksessa esitetään perusmaksun (€/kk) korvaamista tehomaksulla (€/kW/kk)
- Esitys ei välttämättä saavuta omia tavoitteitaan, se monimutkaistaa sähkölaskuja ja voi luoda uusia vääristymiä
- Jakeluverkkojen hinnoittelurakenteiden tehokkuusongelmat suurempia kulutus pohjaisessa siirtomaksussa (snt/kWh)
- Muutoksilla tulisi luoda edellytykset yhteiskunnan kokonaisedun parantumiselle

Markkinaehtoinen jousto

- Ehdotuksessa esitetään jakeluverkkojen kautta toteutettavaa kuormanohjausta kaikille kuluttajille
- Suomi-kohtainen ratkaisu, jonka tarve ja yhteiskunnalliset kokonaisvaikutukset epäselviä

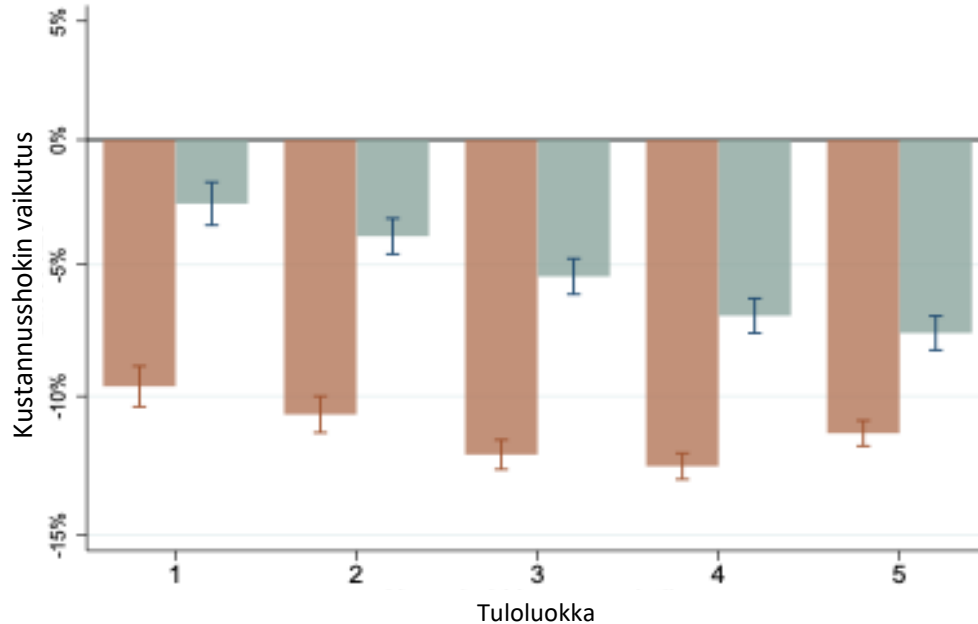
Joustoa on tullut käyttöön markkinoilla, jossa sen arvo suurempi, esim. Kaliforniassa akut 500 MW 2020 -> 11 400 MW 2024

Vaikutukset kuluttajille?

Muutos sähkönkulutuksessa energiakriisin aikana

(kuluttajat, joiden halpa sopimus päättyy verrattuna muihin)

Lähde: Ahlvik, Kaariaho, Liski & Vehviläinen (2025).

- Kuluttajien joustomahdollisuudet vaihtelevat
- Hyvätuloiset voivat sopeuttaa enemmän kuin vähävaraiset
- Tehokkuuden lisäksi päätöksenteossa tarpeen pohtia myös tulonjakoa

Suositus

- Suomen sähkömarkkinoiden sääntelyn muuttelusta puuttuu strateginen näkemys suunnasta, johon sähkömarkkinaa ja sähkönjakelua halutaan kehittää
- Lakiesityksen kahden kohdan,
 1. jakeluverkkomaksujen rakenteiden harmonisoinnin ja
 2. markkinapohjaisen loppukäyttäjien kuormanohjauksen,osalta on perustelua jättää uudistukset toteuttamatta tai palauttaa asia huolellisempaan valmisteluun